

MITTETULUNDUSÜHING KEHRA RAUDTEEJAAM

Arengukava 2016 – 2020

**Kinnitatud üldkoosoleku otsusega
15.03.2016**

KEHRA 2016

Sisukord

Sissejuhatus.....	lk 3
Missioon. Visioon	lk 5
1. Aastatel 2009–2015 tehtud investeeringud ja kulutused	lk 6
2. Tegevuskava.....	lk 7
2.1 Jaamahoone rekonstrueerimine ja sisustamine	lk 8
2.2 Tegevuskava muudeks üritusteks ja ettevõtmisteks	lk 9
Kokkuvõte.....	lk 12

Sissejuhatus

MTÜ Kehra Raudteejaam on mittetulundusühing, mis on asutatud selleks, et väärtustada Kehra jaamahoone ajaloolist pärandit, peatada hoone edasine lagunemine ning rajada Kehra endisesse raudteejaamahoonesse muuseum.

Arengukava on koostatud aastateks 2016-2020. Koostamisest võttis osa kogu MTÜ liikmeskond.

Arengukava on MTÜ Kehra Raudteejaam tegevuse, eesmärkide ja rahaliste vahendite kavandamise aluseks olev dokument. Arengukavas määratletakse eesmärgid ja sõnastatakse konkreetsete tegevused ning nende realiseerimise kavandamise järjekord. Arengukava koostamisel on kaasatud konsultantidena nii ehituse kui ajaloo spetsialiste.

Eelmise arengukava 2009–2019 koostamiseks viidi läbi SWOT-analüüs ning huvigruppide analüüs. Raudteejaama arhitektuuri, ajaloo ning seisukorra kohta valmis Kehra Gümnaasiumis MTÜ liikme Joonas Tanne eraldi uurimistöo „Historitsism Eestis. Kehra raudteejaam kui historitsismi kohalik näide“.

Koostamisprotsessi nõustasid Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse (www.heak.ee) spetsialistid.

Muuseumi asutamine oli fikseeritud „**Anija valla arengukavas 2007-2013**“ (kinnitatud Anija vallavolikogu määrusega nr. 2 25.09.2008), kus oli kirjas „**Eesmärk 1.2: Vallaelanike vajadusi rahuldavad mitmekesised ja kvaliteetsed kultuuri- ja spordi- (aktiivse vaba aja veetmise) võimalused**“ juures ülesanne 1.2.7 „**Vabadussõja muuseumi ja Anija valla muuseumi rajamine Kehra jaamahoonesse**“.

Praegu kehtivas Anija valla arengukavas 2014–2024 (vastu võetud 24.09.2015 volikogu määrusega nr 60) on sõnastus märksa üldsõnalisem.

Punktis 2.3 Anija valla võimalused on kirjas:

2.3.3. Vabaihenduste tegevuse aktiveerimine elukeskkonna parandamiseks.

2.3.6. Valla tuntuse suurendamine valla arengu ning toimuvate kultuuri- ja spordiürituste kaasabil.

Punktis 4.2 Elu- ja looduskeskkond: Anija valla kui elukeskkonna kvaliteedi tõstmisel on oluliseks avalikku ruumi risustavate hoonete välisilme korrastamine.

Ja selle juures meede 3, tegevus 3: valla territooriumil asuvate ajalooliste, muinsuskaitsete ja kultuuriobjektide korrastamise toetamine.

4.4.3. Ühistransport: meede 1, tegevus 3: Kehra jaamahoone ootesaali ning parklate ja ühenduste rekonstrueerimine.

4.5.1 Kultuur, sport ja noorsootöö. Strateegiline eesmärk 1: vallaelanikele mitmekesiste kultuurivõimaluste tagamine. Meede 1, tegevus 2: Kehra jaamahoone kultuuriobjektiks arendamise toetamine; tegevus 3: kultuurivaldkonnas tegutsevate vabaihenduste tegevuse toetamine.

<https://www.riigiteataja.ee/aktiivisa/4081/0201/5010/arengukava.pdf#>

<https://www.riigiteataja.ee/aktiivisa/4081/0201/5010/Investeeringud.pdf#>

Sellega võib arvestada, et vähemalt moraalne toetus on kohaliku omavalitsuse poolt endiselt olemas.

Kultuuripärandi tõlgendamise võimalus on väga lai. Üks näide sellest on dokumendis „**21. sajandi Eesti muuseumid. Arengu põhisuunad 2006-2015**“, kus on kirjas: „Üldistatult on kultuuripärand kõik see, mida peetakse antud kultuuris säilitamisväärseks ja mida antakse edasi järgnevatele põlvkondadele. Kultuuripärandi hulka kuuluvad esemed, hooned, nähtused, looduslikud kooslused, töövõtted, rahvalooming jm. Mida konkreetselt pärandiks peetakse, sõltub ühiskonna väärtushinnangutest. Hinnangud võivad muutuda ning kultuuripärand ise täieneb ja muutub aja jooksul, seega on ta territoriaalse, sotsiaalse ning majandusliku ühtekuuluvuse näitaja.“

(http://www.kul.ee/webeditor/files/muuseumid/060517muuseumid_arengu_pohisuunad.dok)

Dokument on lähtealuseks muuseumidele oma arengukavade tegemisel, sätestab üksikasjalikult tänapäevase muuseumi funktsioonid ja tegevussuunad ning on üheks MTÜ arengukava aluseks.

„**Eesti riigi kultuuripoliitika põhialustes**“, mis on heaks kiidetud Riigikogu 16.09.1998.a. otsusega, on kirjas: „*Kultuuripoliitiliste otsuste tegemisel ja raha eraldamisel kultuurilistel eesmärkidel lähtutakse järgmistest Riigikogu VIII koosseisu heakskiidetud seisukohtadest:*

/---/

- *kultuuri kande- ja kõlapinna laiendamiseks suurendatakse valitsusväliste organisatsioonide era- ning avalik-õiguslike isikute võimalusi kultuurisündmuste kujundamisel;*
- *kõikidel ühiskonnaliikmetel, sõltumata nende soost, rahvusest ja elukohast, on võrdsed õigused kultuurielus osalemiseks;*
- *riik pöörab erilist tähelepanu teatud piirkondadele omaste ainulaadsete, eriti aga kadumisohus olevate kultuurinähtuste säilitamisele;*
- *vabatahtlikel kultuuriühendustel on oluline osa üleriigilises ja kohalikus kultuurikorralduses;*
- *riik asetab põhirõhu olemasolevate muuseumide materiaalse ja tehnilise baasi ja ekspositsiooni tänapäeva nõuetega vastavusse viimisele. Jäädes rahvuskultuuri varamuteks, peavad muuseumid muutuma aktiivseteks osalejateks noore põlvkonna sotsialiseerimises ja isamaalises kasvatuses. Vajalik on luua ja ellu viia riiklik programm meie territooriumil XX sajandil toimunu ning eesti rahva vabadusvõitluse teaduslikuks avamiseks ja vääriliseks jäädvustamiseks.*

Käesoleva arengukava koostamisel on arvestatud veel järgmiste kodanikeühenduste tegevusega seonduvate strateegiate ja arengukavadega:

- Eesti regionaalarengu strateegia 2014–2024.
- Strateegia Säätsev Eesti 21 (Eesti tee jätkusuutlikule arengule). Tallinn, 2003;
- Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsioon. Heaks kiidetud Riigikogu 12. dets. 2002. otsusega;

MTÜ Kehra Raudteejaam asutati 16. septembril 2008. a 9 asutajaliikme poolt. MTÜ liikmete õigused ja kohustused on fikseeritud ühingu põhikirjas, mis on kinnitatud asutamiskoosolekul. Lisaks eelpoolnimetatud dokumentidele lähtub MTÜ Kehra Raudteejaam kõigest Eesti Vabariigi territooriumil kehtivatest seadustest.

Arengukava vaadatakse MTÜ Kehra Raudteejaam üldkoosolekul läbi vähemalt kord aastas ja tehakse vajalikud muudatused, mis kinnitatakse üldkoosoleku otsusega.

Missioon

MTÜ Kehra Raudteejaam missioon on kohaliku ajaloo- ja kultuuripärandi talletamine, säilitamine ja tutvustamine nii kohalikele elanikele kui ka kõigile huvilistele nii Eestist kui kaugemalt.

Missiooni täitmiseks on kavas kasutuseta hoone(te) taastamine ja uue funktsiooni andmine, ümbruse korrastamine ning edaspidi jätkuv noorsoo patriootiline kasvatustöö ja üldine rahvaalgustuslik tegevus. Taasavatud jaamahoones peaks koha leidma ka ootesaal, mis teenindaks eelkõige ühistranspordi ootajaid.

Lisaks muuseumile on kavas rajada õpperadu, mis tutvustavad Anija valla ajaloo-, loodus- ja kultuurimälestisi, samuti anda välja trükiseid. MTÜ põhikirjaliseks eesmärgiks on aidata kaasa Vabadussõja Kehra lahingu monumendi taastamisele Lahinguvälja jaama juures.

Visioon

Kehra raudteejaam on remonditud, on saanud tagasi algsele lähedasema välimuse. Jaamahoones tegutseb kaasaegne Vabadussõja murdelahingute muuseum koos kohaliku ajaloo muuseumiga, mis aitab tõsta Anija valla atraktiivsust, on abiks ajaloo- ja kultuuripärandi tundmaõppimisel nii kohalikele inimestele kui kaugemalt tulnutele, on kohaliku info- ja liikumisteede sõlmpunkt. Jaamahoone ümbrus on korrastatud, jätab Kehrasse saabujatele meeldiva mulje.

1. Aastatel 2009–2015 tehtud investeeringud ja kulutused

• Jaamahoone

2009. aasta kulus sisseelamiseks ja dokumentatsiooni koostamiseks. Vabatahtliku tööna valmisid arengukava aastateks 2009–2015 ja rahataotluste jaoks vajalik jaamahoone rekonstrueerimise teostatavus-tasuvuse analüüs. MTÜ liikmed käisid projektikirjutamise koolitustel. Jaamahoones olid näitused.

2010. aastal avanenud LEADER-programmist saadud toetus jaamahoone ehitusprojekti tellimiseks. Projekti autor arhitekt Hannes Niineväli büroost Arhisekt. Projekti kogumaksumus oli 13 074,11 €

2011. aastal saadi valminud ehitusprojekti põhjal LEADER-programmist toetus jaamahoone rekonstrueerimise I etapiks. Projekti kogumaksumus oli 97 706,02 € Töö tehti 2011. aasta 1. detsembrist 2012. aasta 31. maini. Töö teostas Rehler Ehitus OÜ. Projekti käigus võttis MTÜ Swedbankist 60 000 € laenu. Laenu garanteeris osaliselt Maaelu Edendamise Sihtasutus. Laenu protsendid hüvitas Anija vald.

2012. aastal esitatud Ida-Harju Koostöökojale taotlus LEADER-programmist toetuse saamiseks, et lõpetada jaamahoone rekonstrueerimine. Toetust ei saanud.

Jaamahoone seisab sellises olukorras, nagu jäi 2012. aasta suve algul.

- **Ajalookonverentsid**

MTÜ Kehra Raudteejaam põhikirjaliseks ülesandeks on ajalookonverentside korraldamine. Aastatel 2010–2015 on toimunud 6 konverentsi. Konverentse on rahastanud peamiselt kohaliku omaalgatuse programm (KOP), omaosaluse lisanud Anija vald. Konverentsidel on käsitletud kohaliku ajalugu oma ala tunnustatud spetsialistide osavõtul. Teemadeks on olnud Vabadussõda, arheoloogilised leiud Anija vallas, Kehra tselluloosi- ja paberitehas, kohalik põllumajanduse ajalugu, Alavere ja selle ümbruse ajalugu, koolihariduse ajalugu Anija vallas. Iga konverentsi kohta on valminud meeneks infovoldik.

- **Paberipäevad**

Paberipäev on suvel korraldatav koguperepäev, mille eesmärgiks tutvustada kõikvõimalikku paberiga seonduvat. Anda külastajatele võimalust midagi oma kätega teha, tutvustada ajalugu, pakkuda lõbusat meelelahutust. Paberipäevad on toimunud 2014 ja 2015. Koostööpartneriteks AS Horizon, MTÜ Paberimuuseum, Anija valla kultuurikeskus, Kehra gümnaasium, Kehra noortekeskus. Paberipäevade rahastus on saadud KOP-ist, omaosalus Anija vallalt, AS Horizonilt ja MTÜ omavahenditest.

- **Raamat „Kehra lood“**

Raamat „Kehra lood“ ilmus trükist 2014. aasta veebruaris. 2010. aastal eraldas KOP raamatu käsikirja koostamiseks 23 000 krooni (1469,97 €). Projekti kogumaksumus oli 1661,7 € Trükkimiseks saime toetust LEADER-programmist 3764,65 € Raamatu esimene trükk 500 eksemplari maksis 7191,60 € Puuduva osa lisasid Anija vald, AS Horizon ja eraannetajad. 2013. aastal tunnustas KULKA Harjumaa ekspertgrupp MTÜ Kehra Raudteejaama tegevust 500-eurose stipendiumiga, mis oli samuti abiks trükikulude hüvitamisel. Kuna kogu tiraaž oli 3 kuuga otsas, valmis 2014. aasta detsembris kohendatud kordustrükk 400 eksemplari koos nimeregistriga. Trükikulud kaeti raamatu müügitulust.

- **Infotahvlid Vabadussõja mälestusmärkide juurde**

MTÜ Kehra Raudteejaam põhikirjaliste eesmärkide hulgas on aidata kaasa Vabadussõja Lahinguvälja mälestussamba taastamisele. 2011. aasta Teeme Ära! talgupäeval Lahinguväljal käidi välja idee, et kuigi samba taastamisele ei hakka jõud esialgu peale, võiks panna vähemalt selgitava infotahvli. Mõte tuletati meelde 2014. aasta kevadisel üldkoosolekul. 2014. aasta suvel avas Ida-Harju Koostöökoda LEADER-i investeeringute vooru, millest saime vajaliku toetuse. Projekti kogumaksumus oli 1338,70 € Infotahvel ja turismiviit said Lahinguväljale 2014. aasta detsembris ja avati pidulikult 4. jaanuaril 2015.

Valmimas on infotahvel Vabadussõja Priske mälestusmärgi juurde. Rahastus KOP-i 2015. aasta sügisvoorst. Tahvel paigaldatakse 2016 mais või juunis.

- **Harju-Jaani kihelkonna koolide veebinäitus**

Veebinäitus oli koostööprojekt Raasiku valla MTÜ Tuulekellaga ja Eesti Pedagoogika Arhiivmuuseumiga 2014. aastal. Projekti käigus otsiti üles ja pildistati kõik kihelkonna territooriumil teada olevad endised ja praegused koolimajade kohad. Otsiti fotosid hävinud

majade kohta ja olemasolevate hoonete endisaegseid pilte. Lisaks valmis hulk teksti koolide ajaloo kohta, koguti fotosid tuntumatest õpetajatest, koolijuhtidest ja tähtsamatest sündmustest. Veebinäituse kujundas professionaalne kunstnik Tiia Eikholm ning see on pilootprojektina üleval Eesti Pedagoogika Arhiivmuuseumi kodulehel. Lisaks valmis A3 formaadis paberkaart. Projekti kogumaksumus 2000 € rahastas KOP.

- **Muud investeeringud**

MTÜ Kehra Raudteejaamal on olemas oma koduleht, mille valmimist toetas KOP, majutust toetab Anija vald. Veebilehte toimetavad ühingu liikmed vabatahtliku tööna.

KOP-i toetusega on ostetud sülearvuti, dataprojektor, 4 kokkupandavat kahepoolset plakatialust ning 2 *easy-up*-tüüpi telki pindalaga 3 x 6 m.

2. Tegevuskava

Käesolev tegevuskava on koostatud aastateks 2016–2020. On selge, et nii pika aja jooksul on vaja tegevuskavas teha muudatusi lähtuvalt reaalsetest võimalustest ning tehtud töödest. Kindlasti tekib probleeme, mida praegu ei oska ette näha. Tegevuskava näeb ette, et muuseum avatakse hiljemalt aastal 2017. Aastal 2018 peaks jaamahoones olema kaasaegselt sisustatud Vabadussõja murdelahingute muuseum. Järgnevatele aastatele on planeeritud muuseumi kogude täiendamine, süstematiseerimine, ürituste korraldamine. Aastal 2018, kui tähistatakse Eesti Vabariigi 100. aastapäeva, peaks Anija vallal olema muuseumi näol väärikas koht, kus viia läbi osa aastapäevale pühendatud üritustest. Muuseumis peaks saama korraldada väiksemaid konverentse, näitusi, näidata filme, korraldada kohtumisi väljapaistvate isiksustega. Muuseum on koht, kus saab viia läbi koolitunde.

Tegevuskava koosneb kahest osast:

1. Jaamahoone rekonstrueerimine ja sisustamine

Jaamahoone rekonstrueerimise II etapi rahastamiseks taotlus LEADER-programmi 2016. aasta mais avanevasse taotlusvooru. Positiivse otsuse korral on ehitusega reaalne alustada 2016. aasta lõpus.

2. MTÜ tegevus muuseumi ekspositsiooni loomiseks ja ürituste korraldamine

Ekspositsiooni sisu kontseptsiooni loomine jääb peamiselt ühingu liikmete ülesandeks. Abi on kavas küsida Eesti sõjamuuseumist – Laidoneri muuseumist. Muuseumi ekspositsiooni loomise rahastamiseks loodame toetust Kaitseministeeriumi vastavast toetusfondist, LEADER-programmist ja kohaliku omaalgatuse programmist. Alates muuseumi valmimisest peaks tegevuskava jääma aastate lõikes enam-vähem samadest põhipunktidest koosnevaks. Kindlasti teeb elu selles oma korrektsioone ja lisandub põnevaid ideid, mida realiseerida.

Vabadussõja Lahinguvälja monumendi taastamist eraldi tegevuskavana välja pole toodud, kuid MTÜ on igati valmis vallapoolsetele ettevõtmistele kaasa aitama, kui vaja ka

rahataotlusprojekte kirjutama. Monumenti puudutav dokumentatsioon on olemas ja taastamine on seni seisnud rahapuuduse tõttu. Varasemad Kehra linnavalitsuse poolt tehtud taotlused 1990. aastatel jäid positiivse vastuseta ning riigi poolt selleks raha ei eraldatud. – Vallavanemale on antud monumendiga seotud Tallinna Linnaarhiivis olevate arhiivmaterjalide koopiad 2015. aasta detsembris. Koopiate valmistamise eest maksis MTÜ Kehra Raudteejaam. Seda punkti oleme asunud täitma + infotahvel, paigaldatud 2014 detsembris.

2.1 Jaamahoone rekonstrueerimine ja sisustamine

Aasta	Planeeritud tegevus	Teostaja	Hind + KM 20% (eurodes)	Finantseerija
2016	Ettevalmistustööd Üldehitus, puitlae restaureerimine	X X	3000 20000	PRIA, Anija vald
	Projektijuhtimine, omanikujärelvalve	Ruukase OÜ	400 23400	
		Kokku:		
	Välisavatäited ja paigaldus	X	42000	PRIA, Anija vald
	Välisfassaad	X	34000	
	Välistreppide katted, kaldteed	X	10000	
	Elekter ja nõrkvool	X	3000	
	Torutööd	X	7000	
	Välistrassid, liitumised	X	3000	
	Õhk-veisoojuspump ja selle paigaldus	X	20000?	See võib ka poole kallim olla
	Sanitaartechnika ja ooteruumi puhveti sisustus + paigaldamine	X	30000?	
	Siseviimistlus	X	10000	
	Hoone ümbruse korrastamine	X	6200	
	Omanikujärelvalve, projektijuhtimine	Ruukase OÜ	2400	
		Kokku:	191000	
	Muuseumi ekspositsioon	X	50000	Kaitseministeerium, LEADER, KOP

3.2 Tegevuskava muudeks üritusteks ja ettevõtmisteks

Aasta	Planeeritud tegevus	Tegijad	Aeg	Maksumus ja rahastajad
2016	Arengukava koostamine	MTÜ juhatus+ liikmed	veebruari-märts	
	Osalemine Ida-Harju LEADER-grupi tegevuses	MTÜ juhatus	vastavalt vajadusele	20,00 liikmemaks; MTÜ
	Jaamahoone rekonstrueerimise II etapi uue rahataotluse ettevalmistus	MTÜ juhatus	märts-aprill	
	Paberipäeva projekti koostamine	MTÜ juhatus, Tanel, Henda, Piret	jaanuari-märts	3000 KOP, KULKA, Anija vald, Horizon AS
	Vabadussõja Priske lahingu infotahvel ja suunaviit	Valdo, Tanel, Anne T., Anne O. + teostajad firmad	I poolaasta	1471,12 KOP, KULKA, Anija vald
	Teeme Ära! talgupäev. Jaamahoone ja ümbruse korrastamine konverentsiks	Talgujuht + MTÜ liikmed	7. mai	
	VII ajalookonverents	Priit, Anne T., Anne O., Piret, Aita, Tanel	14. mai	2017,13 KOP, Anija vald, MTÜ
	Muuseumiöö „Öös on laineid“	Juhatus	14. mai	200 MTÜ omavahendid
	Muuseumi materjalide ettevalmistus ekspositsiooni projekti koostamiseks	Kõik MTÜ liikmed	juuni- november	

	Näitus Ants Miidla juubeli tähistamiseks jaamahoones	Juhatus + liikmed	18.–23. juuli	100, MTÜ omavahendid
	Kehra 3. paberipäev	Tanel, Henda, Piret + kõik teised liikmed	27. august	3000, KOP, KULKA, Anija vald, Horizon AS
	Taotluste koostamine muuseumiekspositsiooni rahastamiseks	Juhatus	november	
	Rekonstrueerimise II etapi algus	juhatus	detsember	
2017	Ehitustööd jaamahoones	Juhatus, omanikujärelvalve	jaanuar-juuni	191000, LEADER, Anija vald
	Ootesaali-puhveti sisustamine (mööbel, nõud) ja avamine	Juhatus leiab operatori	juuli	
	Kaitseliidu üksuse ruumi sisustamine	Tanel	juuli-november	Kaitseliit
	Kehra 4. paberipäev		august	KOP
	Muuseumiekspositsiooni ülesehitus	Juhatus + firma	sept.- nov.	50000 Kaitseministeerium, LEADER, KOP
	Muuseumi avamine ajalookonverentsiga	Juhatus + kõik liikmed	detsember	KOP
2018	Vabadussõja murdelahingute aastapäeva tähistamine muuseumis	Juhatus, Kaitseliit	4. jaanuar	
	Kehra 5. paberipäev	Juhatus	august	KOP
	Ajalookonverents	Juhatus	oktoober-november	KOP
	Raamatu koostamine			LEADER, KOP

2019	Vabadussõja murdelahingute aastapäeva tähistamine muuseumis Paberipäev Ajalookonverents	Juhatus, Kaitseliit	4. jaanuar	
2020	Vabadussõja murdelahingute aastapäeva tähistamine muuseumis Paberipäev Ajalookonverents	Juhatus, Kaitseliit	4. jaanuar	

Kokkuvõte

Käesoleva arengukava realiseerimise tulemusena peaks Kehras olema muuseum, mis kajastab Anija valla ja naabervaldade territooriumil aset leidnud Vabadussõja sündmusi ning Anija valla ajalugu. Muuseum on kaasaegselt sisutatud ja pakub mitmekülgset teavet ning võimalusi õppida ja vaba aega veeta.

Jaamahoones tegutsevad kohvik ja Kaitseliidu kohalik üksus.

Vabadussõja Kehra lahingu mälestusmärgi taastamise konkreetne tegevuskava sõltub vallapoolsest initsiatiivist, millele MTÜ on igati valmis kaasa aitama, sh. projekte kirjutama.

Nende eesmärkide saavutamiseks on kavas teha tihedat koostööd Viimsis asuva Eesti Sõjamuuseumi - Laidoneri muuseumiga, Eesti Raudteemuuseumiga Haapsalus, Eesti Ajaloomuuseumiga, Lagedi Vabadusvõitluse muuseumiga, Eesti Kaitseliiduga, naabervaldadega jne.

MTÜ liikmed on valmis panustama oma vaba aega ja tööjõudu, et ajalooline Kehra raudteejaam oleks esinduslik, korrastatud ümbrusega ja hästi funktsioneeriv paik.

Kuna hoone kuulub Anija vallale, siis eeldame, et Anija vald toetab MTÜ tegevust vajaliku omaosalusega finantseerimisprojektides.

Kinnitatud MTÜ Kehra Raudteejaam üldkoosoleku otsusega 15. märtsil 2016

Allkirjad